

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱	نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه
سوالات امتحان نهایی درس:	تعلیمات دینی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
	(دینی، اخلاق و قرآن)		تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	(أ) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید. ترجمه آیه شریفه « قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ؛ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا » را کامل کنید. پس هر کس بینا شد به نفع خودش است؛	۱
۰/۵	آیه شریفه « أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ »؛ ناظر به توحید یا شرک در کدام بُعد فردی یا اجتماعی می باشد؟	۲
۰/۵	مطابق حدیث امام باقر علیه السلام که می فرماید: « هیچ چیز مانند گناه دل را فاسد نمی کند » مربوط به کدام یک از آثار نامطلوب گناه در زندگی دنیوی و اخروی است؟	۳
۰/۵	آیه شریفه « اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَ اصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ »؛ عاقبت نیکو در چه صورتی به پرهیزکاران می رسد؟	۴
۰/۲۵	مطابق آیات قرآن کریم، اگر ایمان و عمل صالح به دنبال توبه بیاید	۵
	الف: صرفاً باعث بخشیده شدن گناه می شود.	
	ب: گناهان را تبدیل به حسنات می کند.	
۰/۲۵	حدیث « فاعلُ الخیر، خیرٌ منه و فاعلُ الشرِّ شرٌّ منه »؛ شرط قبولی اعمال را در چه چیز می داند؟	۶
(ب) درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.		
۰/۲۵	علی رغم از بین رفتن مصادیق شرک مثل بت و اجرام آسمانی، انسان امروزی بیشتر دچار شرک شده است.	۷
۰/۲۵	از شرایط پذیرش توحید در ربوبیت این است که هرگونه اثر گذاری از انسان را سلب کنیم.	۸
۰/۲۵	تقدیر، همان قانونمندی جهان و نظم در آن است.	۹
۰/۲۵	هر موجودی به آفریننده نیازمند است.	۱۰
۰/۲۵	احکام الهی، انسان را به استفاده معتدل از امیال مادی سفارش می کند.	۱۱
(ج) گزینه درست را انتخاب کنید.		
۰/۲۵	از نظر رسول خدا صلی الله علیه و آله قبح و زشتی کدام یک از موارد زیر کمتر است؟	۱۲
	الف) اصرار بر گناه ب) شادمانی بر گناه ج) کوچک شمردن گناه د) انجام گناه	
۰/۲۵	استخراج و استنباط احکام اسلامی متناسب با شرایط جدید زندگی از وظایف چه کسانی است؟	۱۳
	الف) دانشمندان علوم تجربی ب) فقها و مجتهدین ج) حکما د) همه مردم	
۰/۲۵	کدام مورد در زمره علل طولی قرار می گیرد؟	۱۴
	الف) پدر نسبت به فرزند ب) روح برای حرکت دست ج) بذر برای درخت د) بنا برای ساختمان	
(د) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید. (مستحب / حلال و جایز / واجب / واجب کفایی)		
۰/۲۵	استفاده از وسایل ارتباطی داخلی به منظور جلوگیری از نفوذ و سلطه بیگانگان.	۱۵
۰/۲۵	استفاده از ابزار و آلات موسیقی، برای اجرای سرودها و برنامه های فرهنگی مفید.	۱۶
«ادامه سوالات در صفحه دوم»		

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱	نام و نام خانوادگی:	رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه
سوالات امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۲
(دینی، اخلاق و قرآن)			
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲			
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱/۵	ه) ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است.)									
	<table><tr><td>مشارکت مردم در تشکیل حکومت</td><td>الف) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید</td></tr><tr><td>صف بندی و جبهه گیری بر اساس حق و باطل</td><td>ب) از معیارهای تمدن اسلامی</td></tr><tr><td>عدم اختصاص علم به طبقه یا قشر خاصی از جامعه</td><td>ج) از آثار مثبت حوزه قسط و عدل در تمدن جدید</td></tr><tr><td></td><td>د) رشد و بالندگی علم و فرهنگ در تمدن اسلامی</td></tr></table>	مشارکت مردم در تشکیل حکومت	الف) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید	صف بندی و جبهه گیری بر اساس حق و باطل	ب) از معیارهای تمدن اسلامی	عدم اختصاص علم به طبقه یا قشر خاصی از جامعه	ج) از آثار مثبت حوزه قسط و عدل در تمدن جدید		د) رشد و بالندگی علم و فرهنگ در تمدن اسلامی	۱۷ ۱۸ ۱۹
مشارکت مردم در تشکیل حکومت	الف) از آثار مثبت حوزه علم در تمدن جدید									
صف بندی و جبهه گیری بر اساس حق و باطل	ب) از معیارهای تمدن اسلامی									
عدم اختصاص علم به طبقه یا قشر خاصی از جامعه	ج) از آثار مثبت حوزه قسط و عدل در تمدن جدید									
	د) رشد و بالندگی علم و فرهنگ در تمدن اسلامی									
۰/۵	و) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید. منظور از «توحید در» این است که مخلوقات جز با اجازه خداوند نمی توانند در عالم دخل و تصرف کنند.	۲۰								
۰/۵	خداوند کسانی که زندگی خود را بر لبه پرتگاه بنا نهاده اند، نامیده است.	۲۱								
۰/۵	جمله «معبودی جز الله نیست» به معیار تمدن اسلامی اشاره دارد.	۲۲								
۱ ۱	ز) اصطلاحات زیر را تعریف کنید. تسویف: قاعده نفی سبیل:	۲۳ ۲۴								
۱ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	ح) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. از عوامل استحکام نظام اسلامی چهار مورد را نام ببرید. منظور از گناهان کبیره چیست؟ مبارزه با آداب جاهلی، خرافات و جهل توسط پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله به کدام یک از معیارهای تمدن اسلامی مرتبط است؟ کوتاهی مردم در انجام کدام وظیفه سبب قوی تر و محکم تر شدن گناهان اجتماعی می شود؟ بیت «هیچ عاقل مرکلوخی را زند // هیچ با سنگی عتابی کس کند» به کدام یک از شواهد وجود اختیار در انسان اشاره دارد؟ در هریک از موارد زیر، وجود حسن فاعلی یا حسن فعلی را مشخص کنید: انجام ندادن مبطلات روزه از اذان صبح تا اذان مغرب به نیت سلامتی بدن اقامه نماز برای رضایت الهی بدون طهارت	۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱								
۱ ۱ ۱ ۱ ۱/۵	ط) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. سنت ابتلا و امداد عام الهی را با ذکر یک مورد از وجوه اختلاف و یک مورد از وجوه اشتراک آن ها، با یکدیگر مقایسه کنید. از تعالیم و اعتقادات نادرست کلیسا دو مورد را بنویسید. موقعیت زن و خانواده در دو تمدن اسلامی و تمدن اروپا را بنویسید. چرا انسان موحد دارای شخصیتی ثابت و پایدار و انسان مشرک دارای شخصیتی ناپایدار است؟ با ذکر استدلال، اثبات کنید که ذات و چیستی خداوند قابل شناخت نیست.	۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶								
۲۰	موفق و سربلند باشید									

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
	نمره		
۳	الف) با توجه به آیات قرآن و حدیث پاسخ دهید.		
۱	دلایل روشن از سوی پروردگارتان آمد(۵/۰)؛----- و هر کس نابینا شد، به ضرر اوست(۵/۰).	درس ۵ صفحه ۵۷	
۲	شرک فردی (۵/۰)	درس ۳ صفحه ۳۳	
۳	قساوت قلب (۵/۰)	درس ۷ صفحه ۹۰	
۴	کمک خواستن از خداوند(۲۵/۰) شکیبایی کردن (۲۵/۰)	درس ۱۳ صفحه ۱۵۸	
۵	گناهان را تبدیل به حسنات می کند. (۲۵/۰)	درس ۸ صفحه ۹۷	
۶	داشتن اخلاص (نیت الهی یا خالص) (۲۵/۰)	درس ۴ صفحه ۴۵	
۱/۲۵	ب) درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید.		
۷	ص (۲۵/۰)	درس ۳ صفحه ۳۶	
۸	غ (۲۵/۰)	درس ۲ صفحه ۲۰	
۹	ص (۲۵/۰)	درس ۵ صفحه ۵۹	
۱۰	غ (۲۵/۰)	درس ۱ صفحه ۸	
۱۱	ص(۲۵/۰)	درس ۷ صفحه ۸۵	
۰/۷۵	ج) گزینه صحیح را انتخاب کنید.		
۱۲	گزینه د (۲۵/۰)	درس ۷ صفحه ۸۸	
۱۳	گزینه ب (۲۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۱	
۱۴	گزینه ب (۲۵/۰)	درس ۵ صفحه ۶۰	
۰/۵	د) حکم فقهی هر یک از موارد زیر را بنویسید.		
۱۵	واجب (۲۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۵	
۱۶	حلال و جایز (۲۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۵	
۱/۵	ه) ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید.		
۱۷	قسمت ج (۵/۰)	درس ۱۲ صفحه ۱۵۱	
۱۸	قسمت ب (۵/۰)	درس ۱۰ صفحه ۱۲۶	
۱۹	قسمت د (۵/۰)	درس ۱۱ صفحه ۱۳۸	
۱/۵	و) جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.		
۲۰	ولایت (۵/۰)	درس ۲ صفحه ۱۹	
۲۱	ظالم (۵/۰)	درس ۹ صفحه ۱۱۰	
۲۲	توحید یا یکتا پرستی (۵/۰)	درس ۱۰ صفحه ۱۲۴	
۲	ز) اصطلاحات زیر را تعریف کنید		
۲۳	تسویف «از ماده «سوف» به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است (۵/۰) به عبارت دیگر گناهکار دائماً به خود می گوید به زودی توبه می کند و این گفته را آنقدر تکرار می کند تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود. (۵/۰)	درس ۷ صفحه ۹۹	
۲۴	جلوگیری از سلطه بیگانگان بر کشور در همه زمینه ها نظیر سلطه رسانه ای، ارتباطی و ... (۱)	درس ۹ صفحه ۱۱۵	
	ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم		

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۲
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره

۴	(ج) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. ۱- استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر ۲- توسعه عدالت در همه ابعاد ۳- تقویت اتحاد ملی ۴- انسجام اسلامی و مشارکت عمومی ۵- عمل به وظیفه امر به معروف و نهی از منکر (۴ مورد کافی است . هر مورد ۰/۲۵) گناهان کبیره گناهانی هستند که آثار سوء و زیان بار آن ها به مراتب از گناهان صغیره بیشتر است (۰/۵) معیار علم آموزی و خرد گرایی (۰/۵) امر به معروف و نهی از منکر(۰/۵) مسئولیت پذیری (۰/۵) حسن فعلی دارد اما حسن فاعلی ندارد (۰/۵) حسن فاعلی دارد اما حسن فعلی ندارد (۰/۵)	۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱
۵/۵	(ط) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. وجه اشتراک این است که هردو سنت هم شامل انسان های نیکوکار می شود هم افراد گناهکار (۰/۵) و وجه اختلاف در این است که در سنت امداد عام فقط خیر و نعمت است اما در ابتلا هم خیر است هم شر (۰/۵) ۱- اعتقاد به گناه اولیه و فطری حضرت آدم علیه السلام و فرزندانش که نیازمند انجام غسل ویژه ای به نام تعمید است ۲- اعتراف به گناهان در حضور کشیش ۳- ازدواج مسیحی که معتقدند پس از ازدواج امکان جدایی زن و شوهر نبوده و پیوندشان ابدیست ۴- کشیشان حق ازدواج ندارند ۵- زن حق مالکیت ندارد حتی نام خانوادگی او نیز به نام شوهر تغییر پیدا می کند ۶- عبادت و راز و نیاز با خدا فقط در یک روز مشخص، محل کلیسا و در حضور کشیشان انجام می شود. (هر مورد ۰/۵ نمره) موقعیت زن و خانواده در تمدن اسلامی بسیار برتر از موقعیت زن در اروپا و سایر مناطق جهان بود: زنان حق مالکیت و کار داشتند، دسترنج آنان به خودشان تعلق داشت و در عین حال وظیفه ای در قبال هزینه خانواده برعهده نداشتند. تحصیل برای زنان آزاد بود اما در اروپا زن را بر اساس تورات موجود درجه دوم تلقی می کردند و از حقوق مذکور محروم بود (۱) انسان موحد چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان های اوست، دارای شخصیتی ثابت و پایدار است (۰/۵) اما در مقابل انسان مشرک در برابر امیال نفسانی تسلیم است و از طاغوت فرمان پذیری می کند لذا درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار دارد. (۰/۵) لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است، (۰/۵) از آنجا که ذات خداوند حقیقتی نامحدود و ذهن انسان ها محدود است (۰/۵) بنابراین ما نمی توانیم به ذات او احاطه پیدا کرده و او را بشناسیم.(۰/۵)	۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶